

TILLÄGGSBESLUT – UTVIDGNING AV ÄLVÅSENS NATURRESERVAT

Beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) att Älvåsens naturreservat, inrättat av Länsstyrelsen 2003-06-16, dnr 511-2546-97, ska ha den utökade geografiska omfattning som framgår av bifogad karta, bilaga 1. För den tillkommande delen ska beslutet om bildande av Älvåsens naturreservat gälla i sin helhet med syfte, skäl och föreskrifter enligt 7 kap 5 § första och andra styckena, 6 § och 30 § miljöbalken.

Länsstyrelsen beslutar vidare att den tillkommande delen ska ingå i skötselområde A i gällande skötselplan, daterad 2003-06-16, dnr 511-2546-97, se skötselområdeskarta till detta tilläggsbeslut, bilaga 2.

Förevarande beslut träder i kraft när det vinner laga kraft. Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

Föreskrifterna enligt punkten C om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet och om ordningen i övrigt inom naturreservatet träder dock i kraft den dag som framgår av kungörelsen i länets författningssamling, och dessa föreskrifter gäller därvid enligt 7 kap. 30 § andra stycket miljöbalken omedelbart, även om de överklagas.

Bakgrund

Älvåsens naturreservat bildades 2003 med syftet att bevara ett bergmassiv med varierande skogstyper, som gammal höjdlägesgranskog, mycket gammal tall- och hållmarkstallskog, lövrika partier med inslag som lönn, lind, asp, sälg och rönn, samt en örtrik bäckravin.

Den utvidgning som nu är aktuell innebär att ytterligare 11,7 ha, varav 6 ha består av äldre granskog och hållmarksskog, i direkt anslutning till det befintliga reservatet skyddas.

Motivering

Den norra delen som läggs till är en nyckelbiotop som består av äldre granskog och hållmarksskog. Den upptäcktes av Skogsstyrelsen i samband med att skogen avverkningsanmäldes. Tillägget av denna nyckelbiotop kommer att förstärka de naturvärden som redan finns i reservatet.

Den västra delen som läggs till är också avverkningsanmäld. Där bedömer länsstyrelsen att den skogen behövs som skyddszon mot stormfällningar, eftersom den sista långskäggslokalen i Älvåsens naturreservat finns strax söder om reservatsgränsen. De flesta av Älvåsens långskäggslokaler har försvunnit efter de senaste årens stora stormfällningar, med efterföljande granbarkborreangrepp. Genom att inkludera denna skog som skyddszon och därmed förhindra att den avverkas ökar chanserna att långskäggslokalen ska kunna bevaras.

Enligt Nordanstigs kommuns gällande översiktsplan från 2004 ingår den västra delen av utvidgningen i ett område som pekas ut som utvecklingsområde för fritidsanläggningar. Utvidgningen av naturreservatet med den västra delen överensstämmer således inte med kommunens översiktsplan. Kommunen har även motsatt sig utvidgningen med det västra området. Länsstyrelsen gör bedömningen att aktuellt utvidgningsområde är så pass viktigt för bevarandet av långskäggslokalen att ett långsiktigt skydd av området är nödvändigt. Befintligt reservat samt aktuella utvidgningsområden ingår i ett område som är utpekad som riksintresse för naturvärden enligt 3 kap. 6 § miljöbalken, där ett av värdeomdömena är att långskäggslokalerna bör ges ett permanent skydd. Länsstyrelsens uppfattning att området är så pass viktigt för bevarandet av arten ur ett regionalt och nationellt perspektiv att ett skydd av området ändå är motiverat. Länsstyrelsen bedömer därför att det västra utvidgningsområdet bör skyddas som naturreservat, trots att det inte är i enlighet med intentionerna i kommunens översiktsplan.

Länsstyrelsen bedömer att skogsbruk, andra arbetsföretag eller anläggningar ej går att förena med bevarande av områdets värden. Området är av stort värde för bevarande av den biologiska mångfalden. Det är därför enligt länsstyrelsens bedömning ett område som i enlighet med 1 kap. 1 § miljöbalken bör skyddas som naturreservat enligt 7 kap. 4 § miljöbalken. Att så sker bedöms vara förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenområdena enligt 3 och 4 kap. miljöbalken.

I reservatsbildningsprocessen ingår som en del att i alla frågor göra en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen med den utgångspunkten att det ska finnas en rimlig balans mellan de värden som ska skyddas genom förbudet/inskränkningen, och den belastning som förbudet/inskränkningen har för den enskilde. Vid denna avvägning, enligt 7 kap. 25 § miljöbalken, har

länsstyrelsen funnit att naturreservatets avgränsning och de inskränkningar som gjorts i rätten att använda mark- och vattenområden (föreskrifterna) är nödvändiga, och att de inte går längre än vad som krävs för att uppnå syftet med naturreservatet.

Länsstyrelsen bedömer att de positiva effekterna för den biologiska mångfalden och för allmänheten är så stora att de överväger de negativa effekter som kan uppstå för allmänheten och för berörda fastighets- och sakägare.

Uppgifter om naturreservatet

Benämning:	Älvåsens naturreservat
NVR-id:	21-2000942
Kommun:	Nordanstig
Lägesbeskrivning:	Ca 4 km söder om Hassela
Gräns:	Se de bifogade beslutskartorna (bilaga 1 och 2), den tillkommande delen är snedstreckat område.
Fastigheter och markägare:	Tidigare Fagnäs 3:8, nu Fagnäs 3:21, Staten via Naturvårdsverket (fastighetsförrättning pågår)
Areal (från VIC Natur):	Utvidgningsdel: 11,7 ha Total areal 440,1 ha Därav landareal 440,1 ha Produktiv skogsmark 426,6 ha Därav naturskog* ca 346 ha * Areal från länsstyrelsens naturskogsinventering
Förvaltare:	Länsstyrelsen
Friluftsliv:	Området är av stort intresse för friluftslivet.

Beskrivning av prioriterade bevarandevärden

Skogen i utvidgningsförslaget utgörs till knappt hälften av äldre granskog och hållmarksskog som är nyckelbiotopsklassad. Här finns ett stort inslag av asp och en del säl. Det finns rikligt med gammal grovbarkig gran och fläckvis också rikligt med död ved. Den andra delen behövs som skyddszon mot stormfällningar för att bevara en viktig långskäggslokal, och har inga egna naturvärden.

Ärendets handläggning

Den västra delen kom in som en avverkningsanmälan i januari 2018. Eftersom den gränsade mot Älvåsens naturreservat tittade vi på om det fanns behov av särskild hänsyn mot reservatsgränsen och då framkom att området behövde sparas som skyddszon mot en viktig långskäggslokal i reservatet. Detta ledde till att vi kontaktade markägaren och inledde diskussioner om att lösa in marken. Markägaren var intresserad av bytesmark, och som tur var fanns bytesmark alldeles i närheten i form av två fastigheter som ägdes av naturvårdsverket. I juni 2018 gick markägaren med på att låta värdera fastigheten och bytesmarken.

Den norra delen kom in som en avverkningsanmälan i juli 2018. I samband med att det blev avverkningsanmält upptäcktes höga naturvärden i detta område som ledde till att det blev klassat som nyckelbiotop av Skogsstyrelsen. I augusti 2018 gick markägaren med på att även inkludera detta område i värderingen.

Naturvårdsverket godkände området för naturreservatsbildning i augusti 2018. Värderingen utfördes i oktober 2018 av Svefa AB, men då gränsen justerades efter ett fältbesök med markägaren utfördes en uppdaterad värdering i mars 2019, även då av Svefa AB. Förhandling utfördes därefter av konsultfirman N.A. Stefansson AB. Överenskommelse om fastighetsreglering med bytesmark tecknades i september 2019 för den berörda fastigheten.

Förslag till utvidgningsbeslut skickades på remiss till sakägare, myndigheter och andra berörda den 20 oktober 2020. Följande synpunkter inkom:

- Skogsstyrelsen har inga synpunkter
- Sametinget anser att föreskrifterna för naturreservatet inte ska hindra samisk markanvändning och att renskötselrätten gäller fullt ut. Det bör framgå att föreskrifterna inte ska utgöra hinder för bedrivande av renskötsel i enlighet med bland annat rennäringslagen och terrängkörningsförfordningen. Vidare för Samtinget fram att Länsstyrelsen i ett tidigt skede ska ha samråd med berörd sameby om någon annan större skötselåtgärd planeras eller någon ny anordning anläggs. Renbetet får inte påverkas negativt och inte heller hindra

framkomligheten för renarna och renskötarna. Innan länsstyrelsen fattar beslut om naturreservatsbildandet är det viktigt att berörd samebys inställning inhämtas och beaktas. Att utvidga ett naturreservat kan i renskötselområdet anses ha en sådan betydande påverkan på renskötseln och i förlängningen det samiska folkets möjlighet att utöva sin kultur och samfundsliv att de ska ges rätt till inflytande i reservatsbildningsprocessen. Renskötselrätten är dessutom en civil rättighet och dess utövande är skyddat i grundlagen. Under de förutsättningar som nämnts ovan ställer sig Sametinget positivt inför Länsstyrelsens beslut.

Länsstyrelsens bemötande:

Länsstyrelsen delar Sametingets uppfattning om att berörda samebyar ska ges inflytande när naturreservat bildas. Därför har förslaget skickats på remiss till Voernese sameby som har vinterbetesland i området. De har inte inkommit med några synpunkter. Länsstyrelsen anser också att det är rimligt att ha en dialog med berörd sameby vid planering av större skötselåtgärder eller anläggning av nya anordningar. Det här beslutet om utvidgning av Älvåsens naturreservat gäller enbart en ändring av naturreservatets gräns. Inga ändringar av föreskrifter eller områdesbeskrivningar är aktuella i detta beslut. Där gäller beslutet om bildande av Älvåsens naturreservat från 2003 fullt ut och det beslutet är inte föremål för revidering i nuläget. Därför är det inte möjligt för länsstyrelsen att i detta beslut lägga in Sametingets förslag på innehåll i föreskrifterna. Länsstyrelsen delar dock Sametingets syn att det bör framgå att föreskrifterna inte ska utgöra hinder för bedrivande av renskötsel i enlighet med bland annat rennäringslagen och terrängkörningsförfordningen. Det är aktuellt att ta upp när länsstyrelsen bildar nya naturreservat eller reviderar gamla reservatsbeslut.

- Nordanstigs kommun ställer sig positivt till förslaget att utvidga Älvåsens naturreservat med den norra delen, men avstyrker förslaget att utvidga reservatet med den västra delen. Kommunen anser att utvidgningen av reservatet med den västra delen inte utgör en rimlig avvägning mellan vad som uppnås med skyddet och den belastning som förbudet/inskränkningen innebär. Kommunen förstår det som att det enda skälet till att utvidga reservatet med den västra delen är att den ska utgöra skyddszon mot stormfällningar. I beslutet framgår också att den västra delen saknar egna naturvärden, men det nämns inte att länsstyrelsen tagit hänsyn till att området pekats ut som utvecklingsområde för fritidsanläggningar i kommunens översiktsplan. Kommunen gör bedömningen att utvidgningen av reservatet med den västra delen motverkar intentionerna i översiktsplanen. Kommunen menar att den västra delen mycket väl kan fungera som en skyddszon åt naturvärden inom befintligt reservat utan att för den delen bli en del av

reservatet. Det borde vara fullt tillräckligt att staten förvärvar den västra delen och på så vis skyddar skogen från avverkning.

Länsstyrelsens bemötande:

När det gäller hänsyn till att området är utpekad som utvecklingsområde för fritidsanläggningar i kommunens översiktsplan så har länsstyrelsen, i enlighet med tidigare markägares önskemål, lämnat en buffertzona på mellan 15 och 20 meter från gränsen av utvidgningen av reservatet till själva skidbacken. Denna skog ingick inte ingick i Statens fastighetsköp (via Naturvårdsverket). Detta för att ge lite marginal till skidanläggningens framtida behov av åtgärder. Länsstyrelsen bedömer att skogen i den västra delen behövs som skyddszon mot stormfällningar, eftersom den sista långskäggslokalen i Älvåsens naturreservat finns strax söder om reservatsgränsen här. Långskägg är en fridlyst lav som är klassad som sårbar (VU) i rödlistan. I skälen för länsstyrelsens beslut om bildandet av Älvåsens naturreservat från 2003 nämns att förekomsten av långskägg i området är av särskilt intresse och ett övergripande kvalitetsmål i skötselplanen är att arten ska ha en gynnsam bevarandestatus där den har möjlighet att förny sig i livskraftiga populationer. De flesta av Älvåsens långskäggslokaler har försvunnit efter de senaste årens stora stormfällningar, med efterföljande granbarkborreangrepp. Genom att inkludera denna skog som skyddszon och därmed förhindra att den avverkas ökar chanserna att långskäggslokalen ska kunna bevaras. Länsstyrelsen gör således bedömningen att denna skog behövs för att kunna uppnå ett av syftena med naturreservatet. Mer om länsstyrelsens motivering kring detta har lagts till i tredje stycket under Motivering högre upp i beslutet.

Med anledning av Nordanstigs kommuns yttrande kontaktade länsstyrelsen skidanläggningen Hassela Ski AB/Norlandia AB angående förslaget till utvidgningen av Älvåsens naturreservat. Hassela Ski AB/Norlandia AB meddelade att de önskar att länsstyrelsen upplåter möjlighet för utveckling av nya skidbackar som ett led att göra Hassela mer konkurrenskraftigt och för att skapa en tillväxt som ökar turismnäringen i området. Kartor visade att önskat utvecklingsområde ligger inom det befintliga naturreservatet och inte i den planerade utvidgningen.

Länsstyrelsens bemötande:

Då önskemål från Hassela Ski om en planerad utveckling av skidanläggningen ligger inom det befintliga reservatet, och inte inom aktuell utvidgning, har länsstyrelsen inte möjlighet att ta yttrandet i beaktande i detta beslut.

Upplysningar

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap. 7 § andra stycket miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte (7 kap. 26 § miljöbalken). Enligt 7 kap. 7 § sista stycket miljöbalken gäller att beslut om dispens får meddelas endast om intrånget i naturvärdet kompenseras i skälig utsträckning på naturreservatet eller på något annat område.

Länsstyrelsen ska bedriva tillsyn över naturreservatet enligt 2 kap. 8 § miljötillsynsförordningen (2011:13). I tillsynen ingår att tillse att reservatsföreskrifterna följs.

Av 29 kap. 2 och 2 a §§ miljöbalken följer bland annat att det kan medföra straffansvar att orsaka skada i eller bryta mot föreskrift som meddelats för ett naturreservat.

Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Eftersom naturreservatet syftar till att bevara biologisk mångfald ska eventuella vindfällen och stormskadad skog lämnas. Bestämmelserna i 5, 6 och 10 §§ skogsvårdslagen (1979:429) ska inte tillämpas inom naturreservatet enligt 3 § miljötillsynsförordningen (2011:13).

Inför detta beslut diskuterades ärendet med enhetschef Petra Forsmark, biolog Martina Kluge och jurist Ann-Charlotte Nyman.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga 4.

Beslutet har fattats av landshövding Per Bill. Ärendet har handlagts och föredragits av biolog Cecilia Lindén.

Denna handling är godkänd i Länsstyrelsens elektroniska system och har därför ingen namnunderskrift.

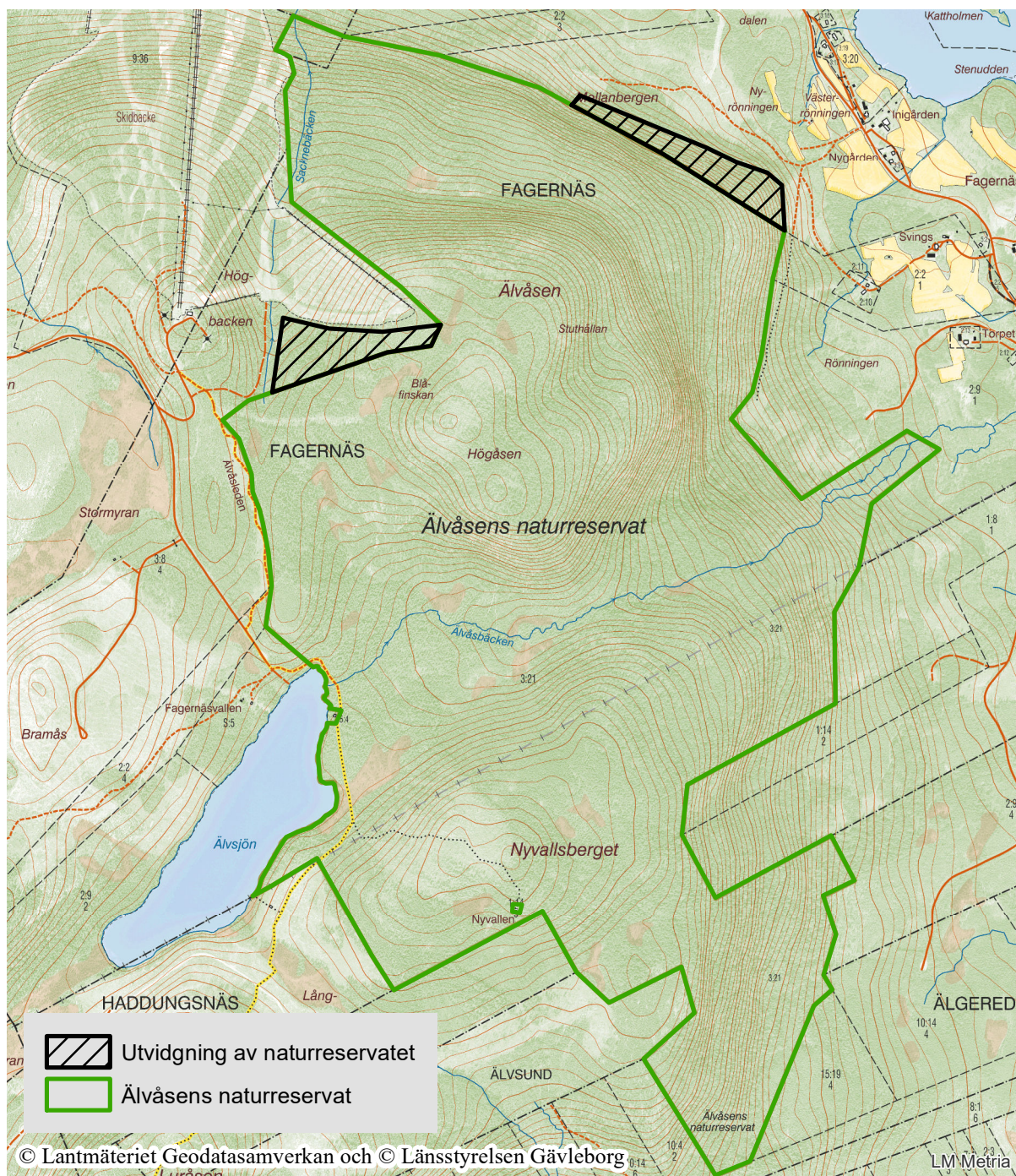
Bilagor:

1. Beslutskarta
2. Skötselområdeskarta
3. Sändlista
4. Hur man överklagar

Länsstyrelsen
Gävleborg

Älvåsens naturreservat Beslutskarta - tilläggsbeslut

Bakgrundskarta: Fastighetskartan
Centrumkoordinater (SWEREF99 TM)
N: 6881727 E: 591566
Skala 1:20 000

0 100 200 400 600 800 1 000 Meter

Beslutskarta för Älvåsens
naturreservat - tilläggsbeslut
Gränsen är ännu inte inmätt i fält

----- Fastighetsgränser

Postadress

Besöksadress

Telefon

Faxnummer

E-post adress

Länsstyrelsen
801 70 Gävle

Borgmästarplan

010-225 10 00

010-225 11 50

gavleborg@lansstyrelsen.se

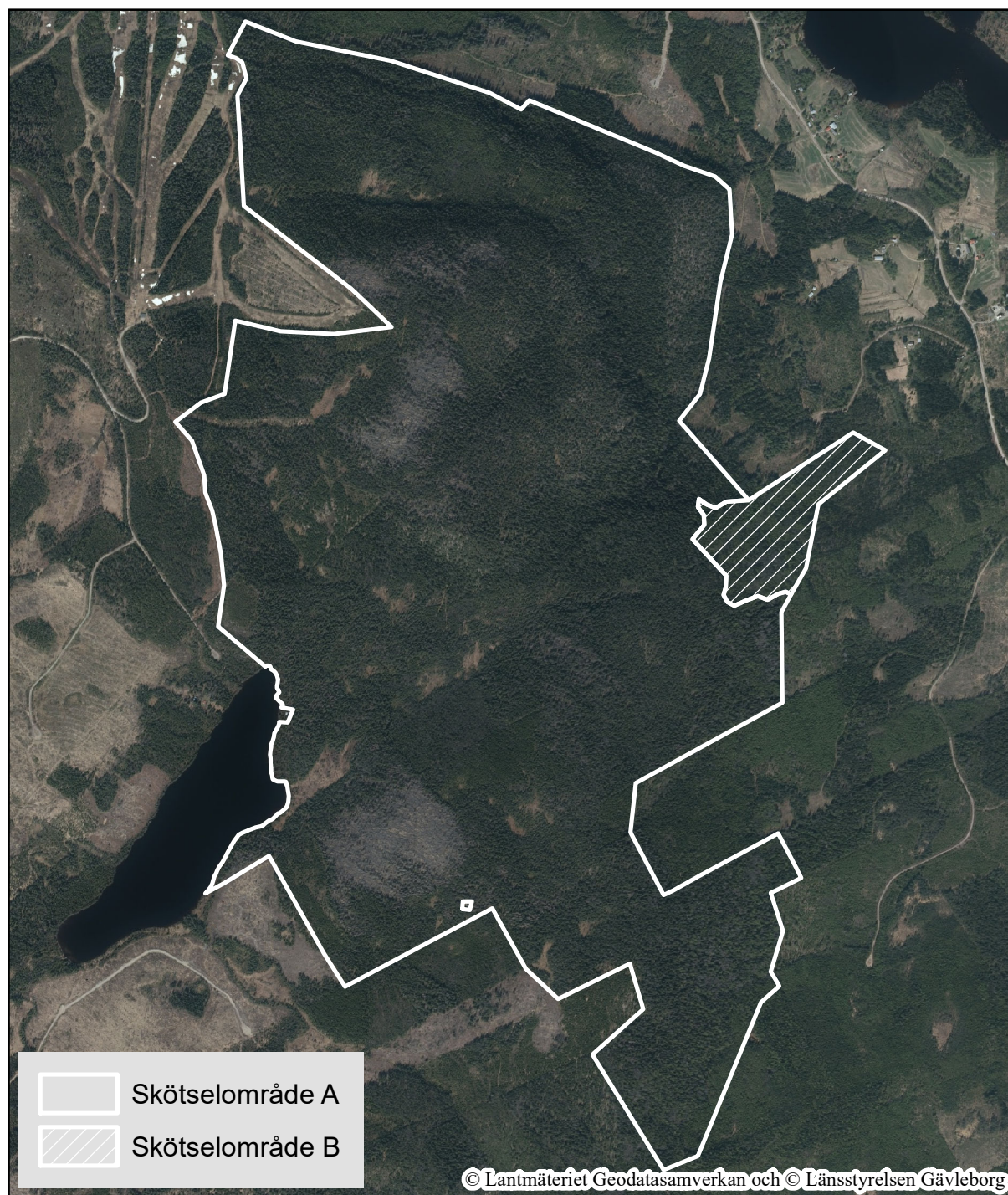
Tillhör beslut
2020-12-14

Dnr 5773-2018

Bilaga 2

Länsstyrelsen
Gävleborg

Tilläggsbeslut - Älvåsens naturreservat Skötselområdeskarta

Bakgrundskarta: Ortofoto
Skala 1:20 000

0 100 200 400 600 800 1 000 Meter

Skötselområdeskarta tillhörande tilläggsbeslut för
Älvåsens naturreservat
Gränsen på utvidgningen är ännu inte inmätt i fält
Centrumkoordinater (SWEREF99 TM)
N: 6881727 E: 591566

Postadress	Besöksadress	Telefon	Faxnummer	E-post adress
Länsstyrelsen 801 70 Gävle	Borgmästarplan	010-225 10 00	010-225 11 50	gavleborg@lansstyrelsen.se

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Om Ni vill överklaga detta beslut skall Ni göra det **skriftligen** hos **Regeringen, Miljödepartementet**.

Brevet med överklagandet skall dock lämnas eller skickas till:

Länsstyrelsen Gävleborg
801 70 Gävle

eller via e-post till:

gavleborg@lansstyrelsen.se

Skrivelsen med överklagandet måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag Ni fick del av beslutet.

Om överklagandet kommer in för sent kan det inte tas upp till prövning.

I överklagandet ska Ni ange

1. Ert namn och Er adress
2. vilket beslut Ni överklagar (diarienummer eller motsvarande)
3. vilken ändring Ni vill ha, samt
4. vilka skäl Ni anser att Ni har för ändringen.

Vill Ni veta mera om hur man överklagar kan Ni ta kontakt med Naturvårdsenheten vid Länsstyrelsen, telefon 010-225 10 00.

UPPLYSNINGAR

Regeringen prövar efter överklagande beslut av statliga myndigheter i frågor som rör bildande av naturreservat, utom frågor om ersättning, (18 kap 1 § miljöbalken).

Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Skogsstyrelsen och Havs- och vattenmyndigheten får överklaga beslut om bildande av naturreservat (40 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.).

Beslut om bildande av naturreservat får även överklagas av den som domen eller beslutet angår, om avgörandet har gått honom eller henne emot samt den myndighet, kommunala nämnd eller annan som enligt vad som är särskilt föreskrivet i balken eller i föreskrifter meddelade med stöd av balken har rätt att överklaga. Denna paragraf innebär inte någon inskränkning av rätten att överklaga enligt bestämmelser i rättegångsbalken (16 kap 12 § miljöbalken).